

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2007-366

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos	
Tekijä-Författare-Author Palsanen, Kati			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Varhainen puuttuminen lastensuojelun sosiaalityössä : sosiaalialan työntekijöiden näkökulma			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalityö			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2007-09-07	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 118 s., 3 liitesivua
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Keskustelu varhaisen puuttumisen ideasta näyttäisi liittyvän tähän aikaan ja tämän ajan hyvinvointipolitiikkaan, jota on luonnehdittu muun muassa uusliberalistiseksi vastuupolitiikaksi. Uusliberalistisen vastuupolitiikan mukaan julkinen hyvinvointi on muuttunut enemmän yksilölliseksi kuin sosiaalseksi tai yhteiseksi huolenaiheeksi, jolloin sosiaalietuuksien perustana on alettu painottaa enemmän velvollisuuksia kuin oikeuksia. Samaan aikaan liikkeenjohdolliset New Public Management käytännöt, kuten tehokkuus, kustannusten alentaminen ja suoritusten arviointi, ovat rantautuneet sosiaalityöhön. Yhteiskunnan kehityksen myötä myös kansalaisen ja kansalaisuuden määrittely ovat saaneet uusia piirteitä. Uusliberalismin hengessä vahva individualistinen painotus on nostanut päätään yleisten kansalaisuuteen rinnastettujen sosiaalisten oikeuksien siirtyessä taka-alalle. Tässä yhteydessä myös lapsuus, nuoruus ja vanhemmuus ovat ajautuneet uudelleenmäärittelyn kohteeksi siten, että määrittelyä ohjaa lapsuuden ja nuoruuden näkeminen joko riskinä tai sosiaalisena investointina.</p> <p>Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää varhaisen puuttumisen ilmiötä lastensuojelun sosiaalityössä. Varhainen puuttuminen ei ole tarkkarajaisesti määritelty käsite, vaan kysymyksessä on enemmänkin tilannekohtaisesti määrittyvä käytäntö ja sosiaalityön läpäissyt uudenlainen ajattelutapa. Keskustelu varhaisesta puuttumisesta käynnistyi valtakunnallisen Varpu-hankkeen sekä lapsiin ja nuoriin kohdistuvien rikosentorijuntaohjelmien myötä 2000-luvun alussa.</p> <p>Tutkimuksen aineisto koostuu kahdesta fokusryhmähaastattelusta, joihin osallistui yhteensä kymmenen sosiaalityöntekijää ja –ohjaajaa. Haastateltavat olivat työskennelleet varhaisen puuttumisen pilottihankkeessa Helsingin kaupungin sosiaalivirastossa, joten he olivat joutuneet työssään muodostamaan käsityksen varhaisesta puuttumisesta. Haastattelut toteutettiin perinteisen teemahaastattelun idealla, mutta lisäsyvyyttä haastatteluihin saatiin vinjettiteknikkaa käyttämällä. Vinjettikertomuksen käyttäminen haastatteluissa osoittautui oikeaksi menetelmäksi, koska puolueettoman asiakastapauksen käsittely fokusryhmässä tuotti keskeistä puhetta varhaisen puuttumisen periaatteista ja käytännöistä. Haastattelut analysoitiin Derek Layderin kehittämällä adaptiivisen teoretisoinnin otteella.</p> <p>Tutkimuksen keskeisimpien tulosten valossa näyttää siltä, että varhainen puuttuminen pitää sisällään uusliberalismille tyypillisen käsityksen kansalaisesta ja kansalaisuudesta, jonka mukaan kansalaiset nähdään aktiivisina, valintoja tekevinä kuluttajina. Näyttää siltä, että kansalaisten sosiaaliset oikeudet eivät täysimääräisesti toteudu tämän päivän sosiaalityössä. Erityisen leimallista varhaiselle puuttumiselle oli moniammatillinen yhteistyö eriammattikuntien edustajien kesken. Moniammatillisen yhteistyön kautta varhaista lasten, nuorten ja perheiden elämään puuttumista toteuttaa pääpiirteissään koko yhteiskunnallinen palvelujärjestelmä. Lastensuojelun sosiaalityöntekijät ja -ohjaajat ovat tässä moniammatillisessa yhteistyössä keskeisessä roolissa, vaikka varsinaisia käytännön toimijoita monessa tilanteessa olivat esimerkiksi päiväkotien henkilökunta tai poliisi. Varhaisen puuttumisen menetelmät olivat tutkimuksen perusteella moninaiset ja hyvin työntekijä- ja tilannekohtaisia. Aineistosta voi tehdä sen yhteenvedon, että varhainen puuttuminen on työmenetelmien lisäksi myös kokonaan uudenlainen tapa ajatella sosiaalityön paikasta yhteiskunnallisena toimijana. Varhaisen puuttumisen kautta sosiaalityö näyttäytyy merkittävänä yhteiskunnallisena vaikuttajana ja yhteiskunnallisten muutosten toteuttajana.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords varhainen puuttuminen lastensuojelu hyvinvointipolitiikka riskit -- politiikka kansalaisuus moniammatillisuus yhteistyö sosiaalityöntekijät haastattelututkimus			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			